

καὶ συμπεράσματα περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ὑποχωρητικότητος τῆς γυναικός, τὰ ὁποῖα εἶναι σχεδὸν ἐπανάληψις τῶν ὄσων εἶπεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ποιήματός του. Ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ὀλίγων παρατεθέντων στίχων τὸ ὕφος τοῦ Τριδώλη εἶναι ἀπλοῦν καὶ ἡ τέχνη λείπει ἐντελῶς ἐκ τῆς στιχουργημένης αὐτῆς πεζολογίας. Πάντως ὁμοῦς τὸ ποίημα ἐνέχει ἀξίαν ὡς γλωσσικὸν μνημεῖον τοῦ 16ου αἰῶνος, διότι ἐγράφη ὑπὸ ἀνθρώπου καταγομένου ἐκ χώρας, ὅπου ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα, καίτοι ἦτον ἱκανῶς διαδεδομένη, δὲν εἶχεν ἀκόμη εἰσχωρήσει εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὡς συνέδη κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους.

Τὸ ἔτερον ποίημα τοῦ Τριδώλη τὸ φέρον τίτλον «ἱστορία τοῦ Ταγιαπιέρα»¹, ἀποτελεῖται ἀπὸ 312 ὀκτασυλλάβους καὶ δαισιοκαταλήκτους στίχους καὶ ἔχει ὡς θέμα του τὴν ἐξόμνησιν τῆς νίκης τοῦ σχεδὸν ἀγνώστου ἄλλοθεν Ἑνετοῦ πλοιοάρχου γαλέρας ἢ σοπρακόμη (sopracomite) Ταγιαπιέρα ἐναντίον Τούρκων καὶ Μχύρων πειρατῶν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Δυρραχίου περὶ τὸ ἔτος 1520. Τὸ ποίημα τοῦτο σιερεῖται παντελῶς λογοτεχνικῆς τιμῆς ἀξίας· ἀποτελεῖ ὁμοῦς περιεργότατον γλωσσικὸν μνημεῖον. Ἴσως νὰ εἶναι ἀξία προσοχῆς τινος ὁ ἐνθουσιώδης τόνος, ὁ κυριαρχῶν εἰς ὅλον τὸ κακότεχνον αὐτὸ ποίημα, καὶ τὸ ἐκδηλούμενον ἐναντίον τῶν Τούρκων μίσος.

Μὴ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ἕνεκα τῆς σπανιότητός του, ἀντίτυπον τοῦ ποιήματος τοῦ Τζάνε Βεντράμου: «Ἱστορία τῶν γυναικῶν τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν»² ἀναφέρομεν αὐτὸ ἐν ταῦθα χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι περὶ τούτου ἢ ὅτι.

1.— Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ ποιήματος, ἑμμετρος ὢν, ἔχει οὕτως:

*Ἱστορία τοῦ Ταγιαπιέρα,
ποῦ τὴν σημερινὴν ἡμέρα
σὺν αὐτὸν οὐδὲν ἐφάνη
εἰς ὅσα ὀρίζουν οἱ Χριστιανοί.*

Τὸ ποίημα ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1521, ἀνεδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1528 καὶ κητόπιν πολλάκις μέχρι τοῦ 1796. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐδημοσίευσεν αὐτὸ ὁ Em. Legrand κατὰ τὸ 1869 εἰς δ', 1, No 3 καὶ κατὰ τὸ 1875 εἰς δ', 2, No 4 μετ' εἰσαγωγῆς περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ τοῦ ποιητοῦ, γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ἐρμηνευτικῶν.

2.— Τὸ ποίημα τοῦτο ἐτυπώθη κατὰ τὸ 1549. Μοναδικὸν ἀντίτυπὸν του ὑπάρχει εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Μονάχου. Ἴδου καὶ E. Legrand α', 1, 1 p. 282.